

İNTERNET ÜZERİNDEN AVUKATLIK VE REKLAM YASAĞI

Yrd. Doç. Dr. Seyithan DELİDUMAN*

I- GİRİŞ

Dünyadaki gelişmeler paralelinde ülkemizde de internet kullanımına bağlı olarak⁽¹⁾ kullanılan Web sayfaları her alanda olduğu gibi avukatlık alanında da gün geçtikçe artmaktadır. İnternet sayesinde çok çabuk ve çok kolay bir şekilde yargı kararlarına, mevzuat ve görüşlere ulaşılabilir. Böylece hukukçular arasında yaygın ve örgün bağlantılar kurulabilmekte⁽²⁾ daha da ilerisi artık internet ağı üzerinde hukuki forumlar düzenlenmektedir. Kısaca, modern teknoloji sayesinde yepyeni imkan ve şanslar doğmaktadır.

Konuya avukatlık mesleği açısından bakıldığında bu husus iki yönlü bir etki doğurmaktadır. Birincisi, avukatlar internetin sağladığı avantajlardan (yargı kararlarına, mevzuata vs ulaşma açısından) bizzat yararlanmakta, ikicisi ise, üçüncü kişilere bu imkanı sunmak suretiyle adeta promosyon yoluyla yeni müşteriler (müvekkiller) kazanmaktadır.

İnternetteki Web sayfası sayesinde sadece ülke içindeki kişilere değil hiçbir engelle karşılaşmaksızın dünyanın her tarafına hitap edebilmek mümkün hale gelmiştir.

İnternetin bütün bu olumlu yanlarına karşın birtakım mahzurları da bulunmaktadır. Konumuz bakımından kaçınılmaz olarak şu sorunla karşı karşıya kalınmaktadır. Acaba internet kullanımına Avukatlık Kanunu hükümleri ve meslek kuralları açısından buna cevaz var mıdır?

* A.Ü. Erzincan Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Öğretim Üyesi

(1) Dünyada ve ülkemizde internet kullanımı ve özgün özellikleri konusunda geniş bilgi için bkz. Gürçay, C./Kümbül, B., İnternetin Sosyal ve Psikolojik Etkileri: İnternet Sosyal İzolasyon Yaratan Bir Bağımlılık mı? (Bilişim Toplumuna Giderken, Psikoloji, Sosyoloji ve Hukukta Etkiler sempozyumu, Ankara 2001 –Sempozyum-), s. 165 vd.

(2) Erdoğan, S., Bilişim Toplumunda Ne Bekliyoruz, Bu Yönde Neler Yapıyoruz?, Sempozyum, s. 11.

İnternetin geçmişi yeni olduğu için henüz bu alana ilişkin bir düzenleme söz konusu olmadığından, diğer alanlarda olduğu gibi avukatların Web sayfası kullanmalarını yasaklayan bir hüküm de mevcut değildir. Böyle olunca konunun öncelikle Avukatlık Kanunu açısından ele alınması gerekir.

II- KONUNUN REKLAM YASAĞINA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEME AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

İnternet ile ilgili açık bir düzenleme mevcut olmadığından konunun öncelikle Avukatlık Kanunu çerçevesinde ele alınması gerekir. Sorunun değerlendirileceği alan ise avukatın yükümlülüklerinden birisi olan reklam yasağı konusudur.

Reklam yasağı Avukatlık Kanunu'nun 55. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre: "Avukatların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her tür teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır". Konu ayrıca Avukatlık Meslek Kurallarında –konumuza biraz daha yakın bir şekilde- düzenlenmiştir. Buna göre: "Avukat salt ün kazandırmaya yönelik her türlü gereksiz davranışlardan titizlikle kaçınmalıdır (AK. m. 7, I)⁽³⁾. Avukat, yalnız adres değişikliğini reklam niteliğini taşımayacak biçimde ilan yoluyla duyurabilir" (AK. m. 7, I/a).

Avukatların normalde reklam yaptıkları nadir olsa bile - tabii bunda avukatlık mesleğinin icrasının kanuni bir tekele bağlı olmasının, yani dava takibi bakımından avukatlık tekelinin bulunmasının da etkisi vardır- sonuçta rekabete dayalı bir ortamda mesleklerini icra etmektedirler. Avukatlık mesleği, serbest meslek (AK. m. 1) olduğu için reklam yapma ihtimali ve hatta ihtiyacı söz konusu olabilmektedir.

Serbest meslek olan avukatlık mesleği, birinci derecede avukatın sorumluluğu içerisinde yürütülmekte ve rekabete her an açık olmaktadır. Bu da reklam yapmayı teşvik etmektedir. Günümüzde reklamın içeriğinin bir hayli değiştiğini söylemek mümkündür. Şöyle ki, önemli olan insanların kafasında bir şekilde kalmak, yer etmektir. Bir avukat için de reklam yapmak şöyle olabilir: Avukatın belli konularda ihtisas sahibi olduğunu ileri sürerek ve hatta ortaya koyarak reklam yapabilmesi uzun sürebilir. Oysa

(3) Tanrıver, S./Tercan, E., Avukatlık Kanunu ve İlgili Mevzuat, Ankara 1996, s. 17.

sürekli bir şekilde kendi büro adresini ve adını bir şekilde insanların hafızasında tutmayı sağlayabilirse amacına ulaşmış sayılır bu da bir nevi reklam sayılabilir. Tabii böyle olunca kanun hükümlerinin ihlal edildiği de kolaylıkla farkedilemeyecektir. Bütün bu söylediklerimize örnek verecek olursak; bir avukatın sık aralıklarla gazetelere sekreter veya temizlikçi ilanları vermesiyle adı ve bürosu bir şekilde insanların dikkatini çekecek ve böylece reklam yapmış olacaktır. Ancak bu reklamın en basit ve hemen dikkat çekici örneklerinden birisidir.

İnternete girip belli arama motorları vasıtasıyla belli bazı kelimelerin verilmesi halinde internet kullanıcısının karşısına bir liste çıkmaktadır. İnternet kullanıcıları o listede kayıtlı olan avukatların sayfalarına girerek hangi alanlarla ilgili davalara baktığını görünce “iyi tam benim aradığım bir avukat” diyebilir. Oysa o avukatın o alanda gerçekten uzman olup olmadığını bilemeyecektir.

O halde, avukatın web sayfası kullanabilip kullanamayacağı, kullanabilecekseniz alamayacağı alan isimleri ve kullanacağı sayfanın içeriğinin ayrı ayrı ele alınması gerekir.

1- Avukat Web Sayfası Kullanabilir mi?

Bir görüşe göre⁽⁴⁾, avukatların hiçbir şekilde ücretli veya ücretsiz internet üzerinden mesleki faaliyet icra etmeleri söz konusu olamaz. Türkiye Barolar Birliği veya Baroların açtığı sayfalar dışında hiçbir avukat internet üzerinden kendi faaliyetlerini veya bürosunu tanıtıcı sayfa açamaz.

Ancak mevcut düzenleme ve uygulama açısından bakıldığında bu görüşün haksız olduğunu söylemek zor gözükmemektedir. Danıştay verdiği bir kararında⁽⁵⁾, iş elde etmek için broşür yazıp dağıtan avukat hakkında disiplin cezası uygulanmasını kanuna aykırı bulmamıştır. Bu açıdan bakılınca avukatın internet aracılığıyla adeta binlerce kişiye kartvizit dağıttığı ve bunu sürekli yaptığı için daha fazla cezalandırılması gerektiği söylenebilir.

Mevcut düzenleme (kısmen de olsa) gerekçe teşkil ediyor diye bu görüşün günümüzde savunulmasına veya en azından savunulmasına iştirak edilmesine olanak olmadığını düşünmekteyim. Zira mevcut düzenlemenin internet ortamının henüz olmadığı bir zamanda hazırlandığının da hesaba katılması gerekir. Kaldı ki, Danıştay’ın bu içtihadı, haklı olarak, reklam

(4) Özkan (Sungurtekin), M., Avukatlık Mesleği, Avukatın Hak ve Yükümlülükleri, İzmir 1999, s. 463.

(5) 8.D.17.5.1971, 1436/1315 (DD 1972/5, s. 242); Kuru, s. 560, dn. 52; Aday, s. 78.

katılması gerekir. Kaldı ki, Danıştay'ın bu içtihadı, haklı olarak, reklam yasağının katı biçimde uygulanması olarak değerlendirilmiştir⁽⁶⁾. Böyle olunca mevzuattaki eksik düzenlemenin tamamlanması gerekir. Bu gerçekleşinceye kadar da bu hususta bir boşluk bulunduğu kabul edilerek avukatlık mesleğinin niteliği ve meslek kuralları göz önüne alınarak doldurulması gerekir.

2- Avukatın Alamayacağı Alan İsimleri ve Arama Motorlarına Veremeyeceği Kelimeler

Alan ismi, internette hazırlanmış olan web sayfalarına ulaşmayı sağlayan birer dijital adrestir⁽⁷⁾. Avukatın kullandığı alan isminin önemi de çok büyüktür. Örneğin, bir avukatın “avukat”, “hukuk”, “çözüm”, “uzlaştırıcı” vs. alan isimleri aldığını ve bunu kullandığını farzedelim⁽⁸⁾. Bu kelimelerle internet kullanıcıları avukatların hazırlamış oldukları sayfalara yönlendirilmekte; reklam yasağı dolaylı olarak aşılmaktadır.

Bundan başka, arama motorlarına verilen bu kelimelerle internet kullanıcıları belirli web sayfalarına yönlendirilmektedir. Örneğin, arama motorlarına verilecek sigorta, danışma, marka, haksız rekabet gibi kelimeler yazılınca karşınıza bir avukatlık bürosu veya avukat ismi yazılı olan bir web sayfası geliyorsa reklam yasağı ihlal edilmiş olacaktır⁽⁹⁾.

Avukatın kullandığı alan isminin ve arama motorlarına bildirdiği kelimelerin reklam yasağına aykırı olmaması için, bunların avukatın mesleki faaliyet alanıyla ilgili olması⁽¹⁰⁾, içerik olarak doğru olması ve somut du-

⁽⁶⁾ Bkz. Aday, s. 78.

⁽⁷⁾ Geniş bilgi için bkz. Memiş, T., Alan İsmi Etrafında Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar, Sempozyum, s. 203 vd. Memiş, T.: İnternette Cins ve Meslek İsimlerinin Alan İsmi Olarak Kullanılması ve Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IV, S. 1-2, s. 464 vd; www.geocities.com/hukukakademisi.

⁽⁸⁾ Örnek olarak: www.hukuk.com; www.adaletterazisi.8k.com; www.hukuk.4mg.com; www.avukat-tr.com; www.avukatbul.com; www.avukat.tr1.net; <http://www.avukatim.net>; www.hukuk-türk.com; www.avukatınız.cjb.net; www.avukatfreeservers.com; www.Avukatlarsitesi.com; www.hukukcu.com; www.online-avukat.com; www.sigortahukuku.com; www.makrohukuk.com; www.adaletim.com; <http://avukat.iwarp.com>.

⁽⁹⁾ Örneğin, www.sigortahukuku.com.

⁽¹⁰⁾ Scheuerl, W., Anwalts-)Werbung im Internet, Die anwaltliche Selbstdarstellung auf der Homepage Anwalts-)Werbung im Internet1.htm; Schopen / Gump / Schopen, NJW-CoR 1996, 112, 115.

rumlara yönelik olmaması gerekir⁽¹¹⁾.

Arama motorlarına verilecek herhangi bir kelime ile de doğrudan avukata ulaşılmaması gerekir veya bu isimlerin başına (örn. 1 Avukat ya da Avukat 1,2,3 gibi) veya sonuna belli sayılar ve birtakım numaralar (örn. 0800 Avukat veya 0900 Avukat) getirilerek avukata doğrudan ulaşılmamasının sağlanması da reklam yasağını ihlal eder⁽¹²⁾.

Bu durum yabancı arama motorları için de geçerlidir. Zira her ne kadar arama motoru yabancı olsa bile sonuçta ülke içinde de (müvekkil adaylarına) hitap edeceği için reklam yasağı ihlal edilecektir⁽¹³⁾.

3- Avukatın Kullanacağı Web Sayfasının İçeriği

Reklam yasağı, alan ismi ve arama motorlarına verilecek kelimeler için geçerli olduğu gibi, sayfanın içeriği için de geçerlidir. Yani avukat sayfasının içeriği konusunda da reklam yasağına riayet etmekle yükümlüdür.

Avukatın bir sponsor aracılığıyla reklam yapması veya sayfasında tanıtımlarda bulunması⁽¹⁴⁾ reklam yasağını ihlal eder. Çünkü, bu husus içerik olarak avukatlık mesleği ile ilgili değildir⁽¹⁵⁾. Bu husus, yani sponsor kullanımı genel olarak bütün web sayfalarında özel olarak da avukatların web sayfalarında karşılaşılan bir husustur⁽¹⁶⁾. Bunun sebebinin de daha çok parasız olarak sayfa tahsis edilmesinden kaynaklandığını düşünmekteyim. Zira bazı kuruluşlar ücretsiz sayfa tahsis etmekte buna karşılık sayfaya bir takım reklamlar koymaktadırlar.

Aynı şekilde avukatın başka bazı web sayfalarında kendi adresini verdirmesi veya kendisini tavsiye-lanse ettirmesi de reklam yasağını ihlal eder.

Avukatın kullandığı cümle ve kelimeler de çok önemlidir. Örneğin “... davalarında şunları öneriyoruz” veya “her türlü hukuksal sorunlarınızı

(11) Aynı doğrultuda bkz. Münich Asliye Hukuk Mahkemesinin 16.11.2000 tarih ve 7 O 5570/00 sayılı kararı,

(12) Bkz. Stuttgart Temyiz Mahkemesinin 22.10.1999 tarihli ve 2 U 52/99 sayılı kararı.

(13) Scheuerl, W., Anwalts-)Werbung im Internet, Die anwaltliche Selbstdarstellung auf der Homepage Anwalts-)Werbung im Internet1.htm; karşı. OLG Düsseldorf NJW 1994, 869.

(14) Örn. bkz. <http://avukat.iwarp.com>.

(15) Oberlandesgerichts Rostock vom 17. März 1999 - 2 U 81/98. Ancak Alman Federal Anayasa Mahkemesi bu karara karşı yapılan itirazı, gerekçenin kanunla bağdaşmadığı ve temel hakları ihlal ettiği gerekçesi ile kabul ederek kararı bozmuştur. (Web\ 1 BvR 721-99 -.htm).

(16) Örn. en çok kullanılanı www.geocities.com.

halledebileceğiniz bir avukatlık bürosunun internet sitesi”⁽¹⁷⁾ gibi bir takım dikkat çekici kelime veya cümleler kullanılıp bu bir takım şekil ve grafiklerle de süslenince ister istemez ziyaretçinin dikkatini celbetmekte ve ziyaretçi bir adım daha yaklaşmış olmaktadır. Bu durumda ziyaretçi sayısına bir kişi daha eklenmiş ve yeni reklam için bir adım daha atılmış olacaktır. İnternet kullanıcılarının her geçen gün daha da artması sayfa sahibinin kendisinin diğerlerinden ayırt edilmesini sağlayacak birtakım yenilikler bulmasını gerektirmekte ve bu da reklam yasağı sınırlarını biraz daha zorlama anlamına gelmektedir.

Bazı avukatlar sayfalarında sadece kendilerinin bulunmasını sağlayıcı kısa bilgiler verirken⁽¹⁸⁾ diğer bir kısmı biraz daha detaya girmekte ve sitesini aktif tutabilmek veya ziyaretçiye kolaylık olsun düşüncesiyle ziyaretçiye lazım olacağını düşündüğü diğer bir takım adresleri (linkleri) de vermektedir. Yine sayfa sahiplerinden bir kısmı sadece ulusal alanda çalışmakta iken diğer bir kısmı uluslararası alanda faaliyet gösterdiğini iddia etmektedir. Keza ferdi sayfalar olduğu gibi hukuk bürosu şeklinde örgütlenen avukatlar da sayfalarını buna göre dizayn etmektedirler. Sayfalar esas itibariyle Türkçe hazırlanmakla birlikte az da olsa yabancı dilde⁽¹⁹⁾ veya aynı zamanda yabancı dilde de (çoğunlukla ingilizce) hazırlanan sayfalar da bulunmaktadır⁽²⁰⁾.

Bazı avukatlar sayfalarında esas uğraş alanı dışında birtakım faaliyetlerinin de bulunduğunu sayfalarında belirtmektedirler. Örneğin şu şu dillerdeki çevirileriniz özenle yapılır gibi.

Bundan başka bazı avukat sitelerinde müzik yayını yapılmakta ve hatta canlı chat imkanı sunulmaktadır⁽²¹⁾.

Tabi bütün bu söylediklerimizin reklam anlamına geldiği şeklinde anlaşılması gerekir, hatta olaya bir yönüyle, bunun tüketiciler açısından kolaylık sağlayarak tüketici haklarının korunmasına hizmet ettiği de söylenebilir.

Ancak üzerinde durmak istediğim husus bu alanda (sanal alanda) yasal bir boşluk olduğu ve bu boşluğun bir an önce doldurulması gereğidir.

(17) Böyle bir site için bkz. www.geocities.com/muhtesemguven.

(18) www.avukat-tr.com; <http://www.avukatim.net>.

(19) www.ertemlaw.com; <http://firms.findlaw.com>

(20) Örn. bkz. www.hukukmuzesi.com; www.perahukuk.com

Çünkü yukarıda belirtildiği üzere bu alan rekabete açıktır ve reklam yapılmasını- ki bunun sınırını önceden çizilebilir de mümkün değildir- intaç edebilir. Oysa yargılama faaliyetinin niteliği gereği bunun mümkün olması gerekir.

Ayrıca avukatlık mesleği bir kamu hizmeti olduğu (AK. m. 1) için avukatın sırf kazanç elde etme amacıyla hareket etmemesi⁽²²⁾ gereği de onun reklam yapmamasını veya en azından bu hizmetin amacına uygun oranda yapabilmesini gerektirir. Avukatların, mesleklerinin niteliği gereği buna riayet edecekleri kabul edilse bile bunun bütün herkes tarafından uygulanmayacağı veya sınırının belirlenmesi konusunda birtakım farklı anlamlar söz konusu olabileceği için konunun somut bir düzenlemeye kavuşturulması gerekir.

İnternet ortamında sıkça karşılaşılan bir husus da birden çok avukatın ortak çalışması ve hukuk bürosu unvanını kullanması hususudur.

Bir görüşe göre⁽²³⁾, birden çok avukatın ortak avukat bürosu açarak birlikte çalışmaları halinde, birlikte çalışan avukatlardan birinin veya birkaçının ad ve soyadlarının yanında “ortak avukat bürosu” nitelemesini kullanabilmelerine (AK. m. 44) karşın bunların “hukuk bürosu” unvanını kullanmaları yasak kapsamındadır.

Türkiye Barolar Birliği de önceleri yayınladığı bir Genelge ile⁽²⁴⁾, “hukuk bürosu” teriminin reklam yasağına aykırı olduğunu, ister tek başına ister ortak büro şeklinde çalışanlar avukatların bundan böyle hukuk bürosu terimini kullanmamalarını belirtmiştir.

Ancak Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu 13.09.1997 tarih ve 97 E / 81 K sayılı kararıyla “hukuk bürosu” tabirinin kullanılabilmesini kabul etmiştir⁽²⁵⁾.

Kanımca da hukuk bürosu tabirinin kullanılmasının kurallara aykırı hiçbir yönü bulunmamaktadır. Çünkü AK. m. 44 birden çok avukatın ça-

(21) <http://avukat.iwarp.com>

(22) BVerfG, NJW 1988, S.195

(23) Kuru, B., Hukuk Muhakemeleri Usulu, C. I, İstanbul 1990, s. 561; Özkan (Sungurtekin), s. 453. Aday, s. 78. Aynı şekilde: Danıştay 8. Daire 01.02.1977, 1668/265 (Yargı 1977/19, s. 18).

(24) Genelge No: 1127/38.

(25) “... Hukuk Bürosu” ibaresinin kullanılmasında kurallara uygunsuzluk söz konusu değildir” (İBD 1998, C. 72, S. 2, s. 469).

lışmalarını (ortak avukat bürosu) şeklinde birleştirebilmelerine imkan tanımaktadır. Bu durumda birlikte çalışan avukatların ad ve soyadlarının (veya sadece soyadlarının) yanında ortak avukat bürosu ibaresini kullanabileceğine ilişkin düzenleme bir yasağın sınırını izmemekte sadece tecvi-ze bir örnek vermektedir. Kanunun hazırlandığı sırada kullanılmayan bir terimin kanunda yer almasını beklemek yerinde değildir. Kanun koyucunun vermiş olduğu bu örneğın mesleğın kamu hizmeti niteliğı ve meslek onuruyla bağdaşabilecek bir örnek olarak verildiğinin ve bunun sınırlayıcı olmadığının kabulü gerekir.

Ortak hukuk veya sadece hukuk bürosu tabirinin mesleğın niteliğı ve meslek kuralları ile bağdaşmadığının kabulü güçtür. Kaldı ki, bu tabirlerin avukatlık bürosu veya ortak avukat bürosu tabirlerinden hiçbir farkı bulunmamakta ve reklam sayılabilecek bir yönü de bulunmamaktadır. Tabi bu kavramın arkasına sığınılarak yukarıda belirttiğımız ilkelerin ihlal edilmemesi gerekir. Örneğın “Dürüst Hukuk Bürosu”, “Yıldırım Hukuk Bürosu”, “Muhteřem Hukuk Bürosu” veya benzeri haksız rekabet veya reklam sonucunu doğurabilecek tabirler yasak kapsamına girmektedir. Zaten bunun hukuki dayanağı da vardır. Şöyle ki: “Ortak büro kuran avukatlar büronun reklam aracı olmamasına, hukuk bürosu olma niteliğinin yitirilmemesine dikkat ederler” (Mes. K. m. 7, I/). Bu hüküm aynı zamanda yukarıda ifade ettiğımız “hukuk bürosu” tabirinin kullanılabilmesine ilişkin bir diğerkerekçeyi teşkil etmektedir.

Tabi bunun için bir yasal düzenlemenin (Avukatlık kanununa eklenecek bir hükümlle) yapılmasını beklemek uzun sürebilir ve bu durum birtakım haksız rekabet ve reklam sonuçlarını doğurabilir.

Bu yüzden konunun (Bir Web sayfasında bulunabilecek hususların) Türkiye Barolar Birliğı tarafından bir Genelge ile çözüme kavuşturulabileceğini düşünmekteyim.

Konunun bir de avukatın bedava bilgi vermesinin⁽²⁶⁾ avukatlık meslek kuralları ve ücret tarifesi açısından ele alınması gerekir. Zira internet sitelerinde doğrudan bilgi verildiğı haller de söz konusu olabilmektedir. Örneğın sayfa sahibi avukat bir örnek dava dilekçesi (örneğın boşanma veya tahliye davası dilekçesi) hazırlamakta ve kişiye ilişkin bilgiler kısmını boş bırakmak suretiyle dilekçe örneğı sunabilmektedir.

(26) Bkz. örn. www.avukatim.net.

Avukatlık Kanunu tarifedeki asgari miktarın altında kalan avukatlık ücreti karşılığında iş ve dava kabulünü yasaklamakta ve aksine hareketi disiplin cezası sebebi saymaktadır (AK.m. 163, III). Ücretsiz dava alınması halinde ise durumun Baro Yönetim Kuruluna bildirilmesi gereğini düzenlemektedir (AK. m. 168/son).

Bu hükümler bir işin kabulünden (alınmasından) sonraya ilişkin olduğu için avukatın henüz işi almadan böyle bir hizmeti sunmasının bu hükümleri ihlal etmediği ve hatta avukatlık mesleğinin en önemli özelliklerinden birisi olan kamu hizmetinin bir tezahür şekli olarak görülebilir.

Karşılaşılan bir başka sorun da faaliyet (uzmanlık) alanlarının belirtilebilip belirtilemeyeceğidir. Zira Web sayfalarının bir çoğunda faaliyet alanları, uğraş alanları, uzmanlık alanları vs. adlar altında belirtilmesine rağmen sonuçta ziyaretçide belirtilen alanlarda uzmanlık hissi uyandıran bölümler yer almaktadır.

Örneğin, ceza avukatı-ceza davaları avukatı veya “.... uzmanı” gibi. Bu da reklam yasağını ihlal eder⁽²⁷⁾.

Belli alanlarda uzman olan avukatların bunu kanıtlamaları gerekir. Bu da aldıkları işlerle –ki bu uzun vadeli bir yoldur- veya bu hususta ellerinde yetkili makamlardan (barolar veya TBB tarafından) alınan belge-sertifika ile ispatlanabilir.

Ancak hukukumuz bakımından uzman avukatlık olmadığından⁽²⁸⁾ bunun ispatlanması da söz konusu olamaz. Fakat bunun bir ihtiyaç olduğunun da kabulü ve bu eksikliğin giderilmesi gerekir. Zira her alanda olduğu gibi hukuk alanında da tüketicilerin, alanında uzman kişilerden yararlanma hakkı vardır. Hukuk her alanında uzman olunamayacak kadar geniştir. Mevcut duruma göre bu sorun şu şekilde aşılabilir; “uzmanlık alanı” gibi mevzuata aykırı olabilecek ibareler yerine “iş-dava kabul edilen alanlar” gibi haksız rekabet ve reklam sonucu doğurmayacak ibareler kullanılabilir.

Yukarıda kısmen de olsa değindiğimiz hususlarda mevcut düzenlemelerdeki açık hükümleri biraz zorlama yolunu tercih ettiğimiz düşüncesi uyanabilir. Bu düşüncenin haklılık payı olduğu kabul edilse bile bunun ge-

(27) Scheuerl, W., Anwalts-)Werbung im Internet, Die anwaltliche Selbstdarstellung auf der Homepage Anwalts-)Werbung im Internet1.htm; Kuru, s. 569, dn.51.

(28) Özkan (Sungurtekin), s. 456.

rekli hatta zaruri olduğunu düşünmekteyim. Çünkü aksi takdirde şöyle bir çelişkiye ortak olmak gerekecektir. Eğer belirtilen hususlar yasaya aykırı ise bu web sayfaları hakkında gerekli işlemler neden yapılmamakta, zira her geçen gün sayı hızla artmaktadır.

Kanımca avukatlar tarafından kurallarına uygun olarak hazırlanan web sayfalarının kullanılması mevcut düzenlemelere aykırı görülmemelidir. Çünkü bunun birinci derecede sebebi mevcut düzenlemenin eski olması (ki bu bir kusur değildir, yeni durumlara uyarlanması gerekir)dır. Bu sebebe dayanılarak tüketicilerin mahrum edilmesi doğru olmaz, hele uluslararası alanda Türk avukatlarının bir çok şeyden mahrum bırakılması hiç doğru olmaz.

Sonuç itibariyle konunun bir an önce yasal zemine kavuşturulması gerekir. Avukatlık tasarısı henüz kanunlaşmadan bu hususun etraflıca düzenlenmesi gerekirdi. Ancak kanunun yeni şeklinde de konuya ilişkin bir düzenleme getirilmediğinden konunun Türkiye Barolar Birliğinin konuyu bir Yönetmelik veya Genelge ile çözüme kavuşturması gerekir.

Bütün bu söylediklerimizden sonra şu soru akla gelebilir. Çalışmanın başlığı ile içeriğini tam örtüşmemektedir. Zira başlığa bakılırsa avukatlığın fiilen internet ortamında yapılması gerekir. Oysa burada belirtilen hususlar sadece hacim ve etki alanı itibariyle genişletilmiş bir kartvizit veya avukatlar listesi olarak görülebilir.

Bu soruya şu şekilde karşılık vermek mümkündür: öncelikle avukatlığın fiilen icrasından ne anlaşılmalı gerekir. Bu husus Avukatlık Kanununun avukatlığın amacını açıklayan birinci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre: “Avukatlığın amacı, hukuki münasebetlerin düzenlenmesine, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesine ve genellikle hukuk kurallarının tam olarak uygulanması hususunda yargı organları ve hakemlerle resmi ve özel kurumlara yardım etmektir” (AK. m. 2, I). Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini, adalet hizmetine ve kişiler yararlanmasına tahsis eder (AK. 2, II).

Sanırım bu hüküm yukarıdaki sorunun cevabını büyük ölçüde vermektedir. Dahası bilgi özellikle bilgiye ulaşma ve bilginin kullanılması alanındaki baş döndürücü gelişmeler yakın bir zamanda insanlara bu alanda çok daha yeni imkanlar sunacağını düşünmekteyim. Şöyle ki, ihtimal yakın bir gelecekte kişiler yapacakları bir çok işlemi bilgisayarının başında ve Mause dokunmak suretiyle yapabileceklerdir. Dijital imzanın da ka-

bulü ile birlikte bu alanda çok daha büyük gelişmeler olacaktır. Bunu örneklendirecek olursak; kişiler artık bilgisayarının başında sözlü olarak avukatına aktaracağı bilgileri bilgisayarla aktarabilecek ve hatta dijital imza ile avukata vekaletname dahi verebilecektir. Avukat dahi fiilen her defasında mahkemeye gitmek yerine adliye binasından (bu iş için görevli olacak kısma göndermek suretiyle) bilgisayarla çıktı aldırıp dosyasına konulmasını sağlayabilecektir. Daha da ileri giderek, yakın bir gelecekte davaların sanal ortamda açılması, vatandaş ve avukatların bu dosyalarına internet aracılığı ile dilekçe veya başka evrak gönderebilmeleri, dilekçe veya tutanak örnekleri alabilmeleri, kredi kartı ile harç ve yargı giderlerini ödeyebilmeleri mümkün hale gelebilecektir⁽²⁹⁾. Bunlar çok uzak ihtimaller değildir⁽³⁰⁾.

Mahkemelerdeki iş yükü dolayısıyla uyuşmazlıkların uzun sürmesi ve gelişmelere geç ayak uydurma yüzünden gelecekte insanlar daha çok tahkim yolunu tercih edeceklerdir ve uyuşmazlıkların tahkim kuruluşları (Wippo örneğinde olduğu gibi) aracılığıyla çözeceklerdir. Bütün bunlardan uzak kalmak mümkün olamayacağına göre bu alanda gerekli aşamaların hızla gerçekleştirilmesi gerekir. Bunun ilk aşamasının da yukarıda kendi kendimize sorduğumuz soruda saklı olan bu alandaki ilk (basit) problemlerin çözümlenmesi olduğuna inanmaktayım.

Şunun belirtilmesi gerekir ki, yukarıda avukatlık kanununun ilgili hükmünden de anlaşıldığı üzere önemli olan, avukatın bilgisini istifadeye sunmasıdır. İstifadenin mahkeme önünde olması zorunlu olmayıp mahkeme dışında da bilginin istifadeye sunulması mümkündür. Özellikle avukatın yurt dışındaki kişilere bilgi sunması başka ülkelerde avukatlık imkanı olmadığından ancak bu şekilde olabilir.

Bu konuda son olarak şu hususa temas etmek istiyorum. Bazı avukatlar sitelerinde kendilerine her türlü sorunun mail aracılığıyla aktarılacağını bunun için takma isim kullanılabileceğini ifade etmektedirler⁽³¹⁾. Kanımca bu çok tehlikeli bir durumdur. Zira avukatın yükümlülüklerinden birisi de menfaati zıt olan diğer tarafın vekaletini almaktan yasaklıdır

⁽²⁹⁾ Akçamete, M. B., Bilişim Toplumundan Ne Bekliyoruz, Bu Yönde Ne Yapıyoruz, Sempozyum, s. 8.

⁽³⁰⁾ Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) bu konuda bir başlangıç olabilir. UYAP konusunda geniş bilgi için bkz. Yeniay, M. A., Bilgi Teknolojisinin Hukuk Alanında Kullanılması, Sempozyum, s. 99 vd.

⁽³¹⁾ Örn. bkz. www.geocities.com/muhtemesemgüven.

(AK. m. 38/b, Meslek Kuralları 36).

Bu yolla avukatın farkında dahi olmaksızın⁽³²⁾ müvekkilinin hasmına yardım etmesinin yukarıda belirtilen kuralları ihlal etmesi söz konusu olduğu gibi, müvekkiline karşı sır saklama yükümlülüğünü (AK.m. 36, I) ve usuli yolları kötüye kullanmama (AK. m. 34) yükümlülüğünü de ihlal etmiş sayılır.

III- WEB SAYFASINDA BULUNABİLECEK HUSUSLAR

Sınırlayıcı olmamak ancak yukarıda belirtilen sınırlamalara uygun olmak kaydıyla bir Web sayfasında bulunabilecek hususları şu şekilde tespit etmek mümkündür.

- Ad soyad, adres ve irtibat (Tlf, faks, e mail vs)
- Büroda bulunma saatleri veya nerede ne zaman bulunabileceğine ilişkin bilgiler
 - Fotoğraf
 - Özgeçmiş
 - Bildiği yabancı diller
 - (Ağırlıklı olarak) aldığı davalar
 - İlgili makamlara ait bilgiler, örneğin adliye binası, noter, tercüme büroları, tapu sicili, ticaret sicili vs.
 - Şahsi bilgileri, ailevi durumu, hobileri gibi.
 - Avukatlık asgari ücret tarifesi, ücret sözleşmesi, avukatlık mevzuatı ve diğer mevzuat
 - Ziyaretçi defteri.

IV- SONUÇ

Sonuç olarak, avukatın web sayfası kullanmasının mevzuata aykırı bir yönü bulunmadığı, ancak avukatın kullanacağı alan isminin, arama motorlarına vereceği kelimelerin ve son olarak sayfanın içeriğinin avukatlık mevzuatı ve avukatlık mesleğinin niteliği gereği reklam sayılabilecek nitelikte olmaması gerekir.

⁽³²⁾ Avukat, durumdan her iki tarafın da haberdar olması, hatta rıza göstermesi halinde bile menfaati zıt olan tarafların vekaletini alamaz (Aday, s. 83).